

vare Mænd ville anvende deres Penge til at opføre Arbejderboliger under saadanne Vilkaar, at vedkommende Arbejdere, som leie Boligene, kunne erholde dem for en Pænt af 5 pCt. af Bygningssummen og 2 pCt. som Afdrag. Derved kunne de efterhaanden, efter nogle Aars Forløb, erverve Boligen til Eieendom. Det er jo et System, man godt kjender her fra Kjøbenhavn, og som jeg tror er fuldkommen rigtig. Man har ligeledes i Aalborg og andre Steder opført Boliger paa saadanne Vilkaar. Det forekommer mig, at der var al god Grund til at fritage den Slags Bygninger for Bygningsafgift, og der mener jeg, at Bygningsafgiften virkelig vil komme til at spille nogen Rolle med Hensyn til Husleren, til med Hensyn til saadanne Boliger, som have et tilbørligt velgjørende Diemed, retter jo den Pænt, der fordrer af Boligene, sig ikke efter, hvad Renten af Bygningssummen udgjør, tilslagt de aarlige Skatter af Bygningen. Enhver Forøgelse eller Formindskelse af Skatten vil altsaa ved saadanne Indretninger have en Indflydelse, hvad der derimod ikke er Tilfældet ligeoverfor de sædvanlige private Udleiersforhold. Jeg kunde derfor ønske, hvis der i det Hele kan blive Spørgsmaal om at gjøre Forandring i dette Lovforslag, at man ikke vilde begynde denne Fritagelse for Bygningsafgift til Foreningen, som opføre disse Boliger, men at den ogsaa som Andre tilgode, som opføre Arbejderboliger og oplyse, at der virkelig ikke er nogen egen Interesse, men for at fremme det velgjørende Diemed, og at navnlig denne Fritagelse maa komme Kommuner tilgode i de Tilfælde, hvor Kommunerne finde Anledning til at opføre saadanne Boliger. Og jeg vilde ligeledes finde det rigtig at begrænse Afgiftsfriheden til saadanne Tilfælde, hvor der i Pænt kan tages 4 pCt. i aarlig Rente af den sammensluttede Kapital, thi saadanne Foretagender ville jo meget vel kunne være ligesaa velgjørende, om ogsaa den Kapital, vedkommende Forening sætter deri, er anskaffet til en Rente af 5 pCt. At nægte Fritagelsen, fordi Foreningen er nødt til at tage 5 pCt. af den sammensluttede Kapital, anser jeg ikke for rigtig, ligesom jeg i det Hele meget ønsker, at man ved denne Afgifts Udelse kunde blive fritaget

for alle de Vansteltigheder, som Regnskabsafleggelsen og den hieselige Kontrol med, i hvilke Tilfælde Foreningen kan være fri, og i hvilke ikke, ville medføre det, der ogsaa er Forblyende, være det, som sagt er, i en af de Vansteltigheder, som Lovens Udformning har søgt at forebygge, og som det er, at man der, som den, der skal optræde Afgiften, og som den, der skal afslægge Regnskabet, vil behøves en stor Mængde Legitimationer for, at de, som vil afslægge Afgiften, kan være borte, og i hvilke Tilfælde, som vilde være vansteltelige at erholde. Jeg skal ikke forsætte disse Bemærkninger, men kun endnu sig et Par Ord om en enkelt Paragraf, sjøndt denne nærmest kun vedkommer Kjøbenhavn, det er § 7. Efter mine Begreber om Kommunerne, Selvstændighed, og den Forsatning, hvorved det kommunale Liv bliver, som jeg ikke forsoner mig med, at Kongens Stab uden Videre kunne fritage for en kommunal Afgift. Det er Noget, som der hele kommunale Historier er at se, imod. Jeg tror ikke, at man i nogen Landet Lov vil finde, at Regjeringsmyndighederne uden at høre Kommunerne kunne fritage Indbyggerne for kommunale Afgifter, men jeg tror, at det maa ske ved Kommunalbestyrelsen. Jeg kan ikke skjønne Andet, end at det vilde være en fuldstændig Anomal, efter hvad vi nu ene Gang ere vant til under Udøvelsen af vores kommunale Forhold, at man her siger, at Kongen skal kunne bestemme, at en kommunal Afgift skal falde bort. Noget Egenende have vi ikke i nogen anden Lov. Som jeg før sagde, er det jo selvsagt, at den Realkatten, der jo er en kommunal Afgift, hvorom denne Paragraf dreier sig, og som jeg kan saaledes ikke, maagtet jeg virkelig i højeste Grad interesserer mig for den Opgave at stætte Arbejderklassen baade billigere og bedre Boliger, have nogen Tro paa, at dette Forslag vil have stor Betydning i denne Henseende, hvortil jeg meget mere nærer den Overbevisning, at man ikke vil naa dette Maalet ad denne Vej, og at de 100,000 Rbd. hvorpaa Statskassen efter Forslaget skal give Afslutning, vilde være lidet nyttig anvendte. Men jeg skal paa den anden Side være meget villig til at medvirke til, at Lovforslaget saaledes maatte